

Το νησί Σκύρος με τις νησίδες Σκυροπούλα, Βάλαξα, Πλατύ, Σαρακηνό και πολλά βραχονήσια αποτελούν το Δήμο Σκύρου που διοικητικά ανήκει στην Εύβοια. Απέχει 19 μίλια από το ακρωτήριο της Κύμης. Το κλίμα είναι ήπιο το χειμώνα και δροσερό το καλοκαίρι και προσελκύει πολλούς επισκέπτες.

Το νησί έχει μήκος 15,5 μίλια και πλάτος 2 - 6,5 μίλια. Αποτελείται από δύο κορμούς που ενώνονται με στενό ισθμό στο μέσο. Το νότιο τμήμα του καλύπτεται από τα περισσότερα και ψηλότερα βουνά: τον Κόχυλα (κορυφή Προφήτης Ηλίας, 814 μ.), το Κουμάρι, τους Πυριώνες, το Φανόφτη. Στο βορρά το έδαφος είναι ομαλότερο με υψηλότερα σημεία τον Όλυμπο (368 μ.) και το Κονδύλι.

Οι ακτές της έχουν μήκος 129,6 χλμ και παρουσιάζουν μεγάλο διαμελισμό. Έχουν αρκετούς όρμους, κυρίως στο δυτικό τμήμα τους.

Η Βάλαξα, το μεγαλύτερο από τα νησιά που βρίσκονται κοντά στη Σκύρο, είναι ένας πελώριος όγκος μαρμάρου άριστης ποιότητας. Στο νότο, η νησίδα καταλήγει στο ακρωτήριο Λατομείο και στο βορρά χωρίζεται από τη Σκύρο με τον στενό πορθμό Διαπόρι.

Η Σκύρος είναι νησί εύφορο κυρίως στο βορειοδυτικό τμήμα του και παράγει σιτηρά, φάβα, σταφύλια, κρασί, μέλι, εσπεριδοειδή και σύκα. Από τα άλλα προϊόντα του, σπουδαιότερα είναι τα σφάγια, το φημισμένο σκυριανό τυρί, το κάρβουνο και τα μάρμαρα.

Είναι περιοχή ημιορεινή και πευκόφυτη με πλούσια βλάστηση.

Πρωτεύουσα του νησιού με 1800 κατοίκους, είναι η πόλη της Σκύρου, που κατοικείται συνεχώς από τα προϊστορικά χρόνια. Είναι μια πανέμορφη πόλη με λευκά σπίτια, χτισμένη πάνω και γύρω από το λόφο του κάστρου.

Τα αξιοθέατά της μαρτυρούν την πανάρχαια ιστορία της. Το βυζαντινό φρούριο στο λόφο είναι χτισμένο στη θέση ακρόπολης. Σώζονται τμήματα από τα τείχη των ιστορικών χρόνων

(370 - 356 π.Χ.) που χτίστηκαν από τους αθηναίους κληρούχους. Από το λόφο, η θέα είναι μαγευτική.

Ο προϊστορικός οχυρωμένος οικισμός στον όρμο Παλαμάρι ανήκει στην Πρώιμη και Μέση Χαλκοκρατία (2500 - 1800 π.Χ.). Οι λαξευτοί τάφοι στο Μαρκέσι και η Επισκοπή, ερείπια του ναού της Παναγίας που χτίστηκε το 895 την εποχή του Λέοντος του Σοφού αποτελούν σημαντικά αξιοθέατα. Η εκκλησία πιθανολογείται ότι χτίστηκε στη θέση αρχαίου ναού της Αθηνάς.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν το άγαλμα της Αιώνιας Ποίησης στη πλατεία Ελευθερίας, αφιερωμένο στον Άγγλο ποιητή Ρόμπερτ Μπρούκ, καθώς και οι εκκλησίες της και τα ξωκλήσια που είναι διάσπαρτα σ' ολόκληρο τη νησί.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο φιλοξενεί αγγεία που χρονολογούνται από το 2500 π. Χ. ως την Κλασική Εποχή, επιτύμβιες στήλες Αρχαϊκής, Κλασικής και Ελληνιστικής Εποχής, λάρνακες λαξευμένες σε πωρόλιθο κ. α.

Αξιόλογα επίσης είναι το Ιστορικό και Λαογραφικό μουσείο Μάνου Φαλταίτς και το Σκυριανό σπίτι.

Εκτός από τα ιστορικά της μνημεία, η Σκύρος έχει να επιδείξει και μοναδικές φυσικές ομορφιές. Ονομαστές είναι οι παραλίες της Κυρά Παναγιά (συνδυάζει αμμουδιά με πεύκα), Ατσίτσα, Πεύκος και Καλαμίτσα, πλατειά αμμουδιά με βότσαλα.

Στο νησί υπάρχουν ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια και διαμερίσματα. Συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα, με πτήσεις που εκτελούνται όλο το χρόνο. Ακτοπλοϊκά συνδέεται με τη Κύμη με φεριμπότ, δρομολόγια των οποίων εκτελούνται όλο το χρόνο και με το Βόλο με ταχύπλοα τους καλοκαιρινούς μήνες.

Τηλέφωνα: Αστυνομία 222.20.91.208, Τροχαία 222.20.91.206, ΟΤΕ 222.20.91.199, Αγροτικό Ιατρείο 222.20.92.222, Ταξί 222.20.91.666.

Η ιστορία της Σκύρου

Λυκομήδης, Θησέας και Αχιλλέας:

Ο βασιλιάς Λυκομήδης της Σκύρου έκανε τον φίλο στον Θησέα, τον ήρωα της Αθήνας. Όταν ο Ηρακλής ελευθέρωσε τον Θησέα από τον Άδη, όπου ήταν φυλακισμένος, ο ήρωας επέστρεψε στην Αθήνα, την οποία βρήκε άνω κάτω. Οι Αθηναίοι γκρίνιαζαν για όλους και για όλα και κάποιος άλλος βρισκόταν στον θρόνο. Ο Θησέας τους παράτησε κι αποσύρθηκε στα πατρικά κτήματά του, στη Σκύρο, όπου ο Λυκομήδης τον καλοδέχτηκε. Φοβήθηκε όμως ο βασιλιάς ότι ο Θησέας θα του δημιουργούσε μπελάδες και, μόλις βρήκε ευκαιρία, τον γκρέμισε από έναν βράχο. Τον έθαψαν επιτόπου. Σήμερα, δείχνουν το σημείο του φόνου, στη θέση Βράχος του Αντρειώτη.

Ο Λυκομήδης ζούσε ακόμα, όταν οι Αχαιοί ετοιμάζονταν να εκστρατεύσουν στην Τροία. Στο παλάτι του, η Θέτιδα έκρυψε τον γιο της, Αχιλλέα, καθώς καλά γνώριζε πως αν τον άφηνε να πάει κι αυτός στην Τροία, θα σκοτωνόταν. Όμως, οι Αχαιοί χρειάζονταν τον Αχιλλέα. Ο μάντης Κάλχας τους είχε πει ότι, χωρίς αυτόν, ήταν αδύνατο να κυριεύσουν την Τροία. Στον Οδυσσέα ανέθεσαν να ψάξει παντού και να τον ξετρυπώσει.

Ο Οδυσσέας έμαθε ότι ο Αχιλλέας κρυβόταν στο παλάτι του Λυκομήδη, ντυμένος γυναικεία για να μην αναγνωρίζεται. Έφτασε στο νησί ωςπραματευτής. Ζήτησε άδεια από τον βασιλιά να δείξει τηνπραμάτεια του στα κορίτσια του παλατιού. Ο Λυκομήδης δέχτηκε. Ο Οδυσσέας έκρυψε ανάμεσα στα υφάσματα κι ένα σπαθί με μια ασπίδα. Τα κορίτσια αδιαφόρησαν για τα όπλα και χάζευαν τα ωραία φορέματα. Ο Αχιλλέας δεν είχε κανένα ενδιαφέρον για τα υφάσματα κι είχε στρέψει όλη του την προσοχή στα όπλα.

Την κατάλληλη στιγμή, μιλημένοι από τον Οδυσσέα, οι σύντροφοί του άρχισαν να σαλπίζουν στην αυλή και να κάνουν σαματά όμοιο με μάχη. Αυθόρμητα, ο Αχιλλέας πέταξε τα γυναικεία ρούχα, άρπαξε σπαθί κι ασπίδα και χίμηξε στην αυλή να πολεμήσει. Είχε προδοθεί. Η μοίρα οδηγούσε τα βήματά του προς την Τροία.

Διαδρομή στον χρόνο:

Στα 468 π.Χ., ο στρατηγός Κίμων ο Αθηναίος κυρίευσε τη Σκύρο, έδιωξε τους κατοίκους της κι εγκατέστησε εκεί Αθηναίους κληρούχους. Ο ίδιος είπε πως εντόπισε τον τάφο του Θησέα, ξέθαψε τα κόκαλα και τα μετέφερε στην Αθήνα. Τα τοποθέτησαν στο σημείο, όπου κτίστηκε το Θησείο.

Η Σκύρος έμεινε στους Αθηναίους για πάνω από ένα αιώνα. Γύρω στα 340 π.Χ., υποτάχθηκε στους Μακεδόνες, στην κατοχή των οποίων έμεινε ως το 196 π.Χ. Τότε, την κατέλαβαν οι Ρωμαίοι και τη χάρισαν στους Αθηναίους. Τους επόμενους αιώνες, ακολούθησε την τύχη της Αθήνας και κατά τη διάρκεια της ρωμαιοκρατίας και στα χρόνια της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Όταν η Κωνσταντινούπολη έπεσε στα χέρια των Φράγκων (1204), η Σκύρος κατακυρώθηκε στον Λατίνο αυτοκράτορα, Βαλδουίνο. Αργότερα, έγινε κτήμα των αδελφών Ανδρέα και Ιερεμία Γκίζι, που την κατέλαβαν λίγο μετά την από τους ίδιους κατάληψη της Τήνου και της Μυκόνου. Τον ΙΣΤ' αιώνα, πέρασε στα χέρια των Τούρκων. Ελευθερώθηκε μαζί με την Εύβοια.

Τα «σκυριανά»:

Εκφραση του σπουδαίου πολιτισμού που αναπτύχθηκε στη Σκύρο κι απέκτησε ιδιαίτερο τοπικό χρώμα είναι η χαρακτηριστική αρχιτεκτονική που παρουσιάζει αξιοθαύμαστη πρωτοτυπία. Με τα σπίτια των Σκυριανών να στολίζονται με αντικείμενα Τέχνης από κεραμικά ως υαλικά, περίφημα ξυλόγλυπτα, χαλκώματα, υφαντά και περιζήτητα κεντήματα. Τα σκυριανά έπιπλα έφτασε στιγμή που βρίσκονταν στο κέντρο ενδιαφέροντος ελληνικών αλλά και ξένων πόλεων. Πουθενά αλλού στην Ελλάδα η λαϊκή Τέχνη δεν έφτασε σε τέτοια τελειότητα όσο στη Σκύρο. Και η τοπική φορεσιά, η γυναικεία ιδίως, είναι από τις ωραιότερες, γραφικότερες και πλουσιότερες της χώρας.

Η λαϊκή τέχνη της Σκύρου πέρασε μια περίοδο κάμψης αλλά, χάρη στον τουρισμό και στη ζήτηση, διασώθηκε από εργαστήρια και οικοτεχνία.

Το μνημείο του ποιητή:

Ο Ρούπερτ Μπρουκ γεννήθηκε στην Αγγλία, το 1887. Μεγαλώνοντας, έγινε ένας από τους καλούς ποιητές της γενιάς του. Ποιήματά του μεταφράστηκαν και στα ελληνικά. Όταν ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος, κατατάχθηκε εθελοντής στο ναυτικό. Στα 1915, υπηρετούσε σε πλοίο στο Αιγαίο, μετέχοντας στην εκστρατεία στα Δαρδανέλια. Έπαθε ηλίαση. Στις 23 Απριλίου του 1915, πέθανε στο πλοίο, στ' ανοιχτά της Σκύρου. Ήταν μόλις 28 χρόνων.

Οι Βρετανοί μετέφεραν τη σορό του στη Σκύρο, όπου και θάφτηκε (στη θέση Στενό). Τον θυμήθηκαν χρόνια μετά τη λήξη του πολέμου. Ένας διεθνής έρανος οργανώθηκε. Ο Έλληνας γλύπτης Μιχαήλ Τόμπρος φιλοτέχνησε το ωραίο μνημείο του ποιητή που τοποθετήθηκε στη θέση Αλώνια της πόλης. Αποκαλύφθηκε με επίσημη τελετή, στις 5 Απριλίου του 1931. Σήμερα, αποτελεί ένα από τα αξιοθέατα της Σκύρου.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 23.8.2011)

